

der krigsforhold. En arbejdsgruppe under civilforsvarsstyrelsen har udarbejdet forslag til afmærkning af personel, bygninger og materiel m.v. Civilforsvarsstyrelsen har iværksat nærmere undersøgelse og afprøvninger af de fremsatte forslag. Sanitetspersonel og -materiel m.v. samt eventuelt religiøst personel, som indgår i civilforsvaret, kan afmærkes med Røde Kors-kendemærket, jfr. *stk. 9*, eller med civilforsvarsmærket. *Stk. 8* pålægger parterne at træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overvåge anvendelsen af civilforsvarsmærket og forhindre og modvirke misbrug i lighed med, hvad der gælder om Røde Korsmærket, jfr. artikel 18, *stk. 8*. Ifølge artikel 38 er misbrug af civilforsvarsmærket forbudt, og det følger af artikel 37 sammenholdt med artikel 85, *stk. 3, f*, at det er en alvorlig krænkelse af protokollen forsætligt at anvende mærket svigagtigt for at opnå militære fordele. Den nye civilforsvarslov, lov nr. 253 af 27. maj 1981, der trådte i kraft den 1. januar 1982 indeholder i § 43 en ny bestemmelse, hvorefter den, der under krig eller andre ekstraordinære forhold forsætligt misbruger eller undlader at respektere det kendemærke, hvis anvendelse i henhold til en af Danmark tiltrådt mellemfolkelig overenskomst er forbeholdt civilforsvaret, straffes med bøde, hæfte eller fængsel i indtil 12 år. Den foreslåede strafferamme – 12 års fængsel – er fastsat under henvisning til, at militær straffelovs § 25 har fastsat en tilsvarende strafferamme for misbrug af eller manglende respekt for Røde Korsmærket.

Ifølge *artikel 67* skal *militære* civilforsvarsenheder respekteres og beskyttes, dvs. de må ikke angribes eller hindres i at udøve deres civilforsvarsopgaver. Det er imidlertid en forudsætning, at de opfylder en række betingelser, som tilsigter at sikre en klar adskillelse fra kamptropper og andre egentlige militære enheder. Civilforsvarsenhederne må hverken midlertidigt eller permanent udføre andre opgaver end dem, som er nævnt i *artikel 61*. (Danske militære enheder, som i henhold til »Bestemmelser for samarbejde mellem civilforsvaret og forsvaret« yder bistand for civilforsvaret, er således ikke omfattet af beskyttelsen.) Beskyttelsen er afhængig af, at personel, materiel m.v. er afmærket med civilforsvarsmærket, jfr. også *stk. 3*. Deltagelse i fjendtligheder medfører ikke alene tab af beskyttelsen, men er en direkte krænkelse af protokollen. Reglerne om bevæbning er ens for militære og civile civilforsvarsenheder. Militært personel, der falder i modpartens magt, bliver krigsfanger, uanset om de udelukkende har udført civilforsvarsopgaver, jfr. *stk. 2*. I et vist omfang kan de dog fortsat anvendes til civilforsvarsopgaver i besat område. Materiel og bygninger tilhøren-

de militære civilforsvarsenheder, som falder i modpartens magt, skal anvendes til civilforsvarsformål, så længe det er nødvendigt, medmindre militære hensyn gør andet bydende nødvendigt, jfr. *stk. 4*.

Afsnit II

Hjælpeforantaltninger til fordel for civilbefolkningen

Dette afsnit supplerer og forstærker de eksisterende regler, især i fjerde Genèvekonvention, om bistand til civilbefolkningen, således som defineret i protokollen, især artikel 50, jfr. *artikel 68*.

En besættelsesmagt er forpligtet til uden ophold i videst muligt omfang og uden forskelsbehandling at sikre civilbefolkningens forsyning med alt, hvad der er nødvendigt for at overleve i det besatte område, herunder genstande, der er nødvendige til religionsudøvelse, jfr. *artikel 69*. Forpligtelsen kan opfyldes med bistand udefra. Denne bestemmelse er mere vidtgående end de hidtidige forpligtelser under fjerde Genèvekonvention.

Humanitære hjælpeaktioner udefra til områder, der ikke er besat, kan ydes efter aftale med de berørte parter, jfr. *artikel 70, stk. 1*. Tilbud om hjælpeaktioner, som er af humanitær og uvildig karakter, og som gennemføres uden forskelsbehandling, skal ikke betragtes som indblanding i den væbnede konflikt eller som uventlige handlinger. Sådanne hjælpeaktioner kan i lighed med, hvad der gælder for besatte områder, ifølge *artikel 69* omfatte mere end de forsyninger, som er nævnt i fjerde Genèvekonvention, og, i modsætning til fjerde Genèvekonvention, omfatte hele befolkningen. Alle parter skal lette hurtig passage og fordeling af forsyningerne, jfr. *stk. 2-4*. Dette gælder også forsyninger bestemt for modpartens befolkning. Parter, som tillader passage af forsyninger, kan foreskrive nærmere retningslinier for passagen og fordelingen af forsyningerne, jfr. *stk. 3*, men må under ingen omstændigheder anvende forsyningerne til andre formål eller sinke dem, undtagen hvor dette er tvingende nødvendigt af hensyn til den pågældende civilbefolkning.

Ifølge *artikel 71, stk. 2* skal personel, som, i medfør af *stk. 1*, har tilladelse fra en part i konflikten til at deltage i hjælpeforanstaltninger på partens område, respekteres og beskyttes, dvs. må ikke hindres i arbejdet eller angribes, og skal ifølge *stk. 3* bistås i arbejdet. I tilfælde af tvingende militær nødvendighed kan personellet aktiviteter eller personellet bevægelsesfrihed dog midlertidigt begrænses. Overskrider personellet sine humanitære opgaver som beskrevet i protokollen eller de sikkerhedskrav, som er foreskrevet af den pågælden-